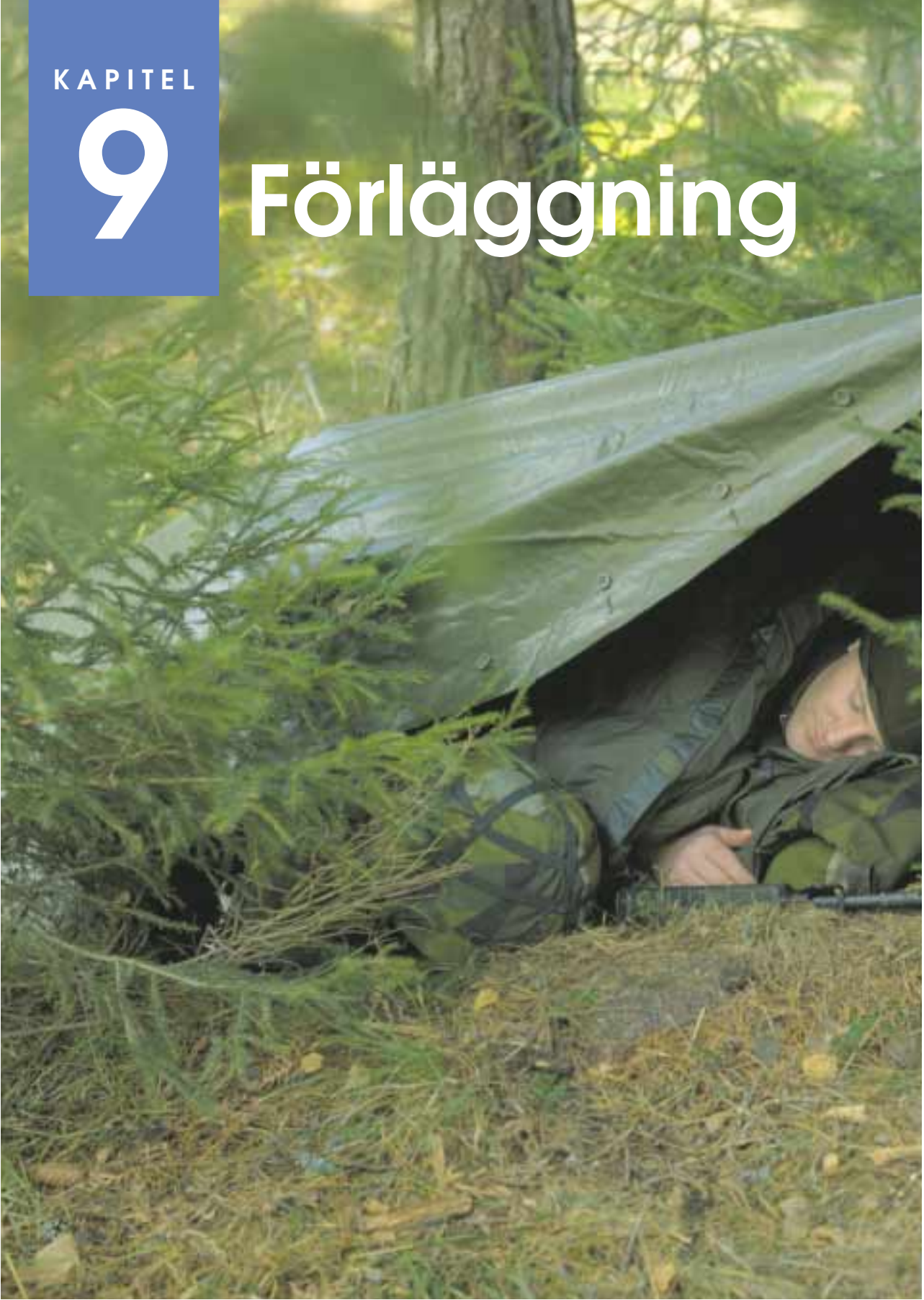

KAPITEL

9

Förläggning

Olika typer av förläggning

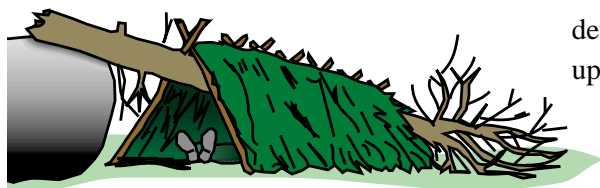
Hur du ordnar din liggplats

Granris är det bästa naturmaterialet som värmeisolering mot markytan. Du kan lätt göra en mjuk och fjädrande bädd av granris. Den bör vara så tjock att du inte känner marken under dig när du ligger. Bryt av grenar av granris och stick ner dem tätt i marken. Fyll på med ytterligare några lager granris tills du får en fjädrande bädd. Även ris från andra träd kan användas, liksom pappkartonger och liknande.

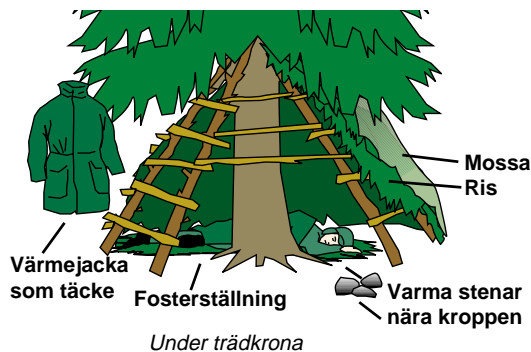

Läs mer i *Handbok Överlevnad*.

Omkullfallet träd

Under trädkrona

Vid all övernattning utomhus är regeln: ha mycket under dig, lite på dig och mycket över dig.

Tag alltid av dig skorna, så att fötterna luftas. Vintertid bildas lätt kondens i kängorna som fryser till is och kan ge upphov till en lokal kylskada på fötterna. Du kan använda rygg-säcken och stoppa in fötterna i den eller i granris vid kyla. Snöskyddet och locket på rygg-säcken kan du använda som förstärkning under dig.

Tag också av dig vapenrocken, vindrocken och snödräkten och använd dem som liggunderlag och ”täcke”. Under ”täcket” bildas ett luftlager som värms upp av kroppen. Därför är det viktigt att du försöker ligga still, så att den uppvärmda luften inte försvinner ut.

Tillfällig bivack

En tillfällig bivack bör inte ta mer än en timme att bygga och därför är det enklast att du utnyttjar de skydd naturen erbjuder. Det bästa skyddet är under en stor gran, som i regel är regntät. Du kan också finna skydd i bergsskrevor, under ett omkullfallet träd m m. Vintertid, då risken för nederbörd är liten, kan tillfällig bivack t ex vara en liggrop i marken.

Skärmskydd

Skärmskydd byggs på en skyddad plats. Allt som behövs är granris eller regnskydd samt slakor och snören.

Gör granrisbädden tjock. Lägg de grövsta kvistarna i botten och de mjukaste överst, så får du både bra skydd mot markkylan och en behaglig bädd att ligga på.

Om läget medger så elda framför skärmskyddet. Om det finns grova, torra stockar kan man göra en nying. En nying förbereder du genom att hugga upp spånor på insidorna. Tänd på vindsidan. En nying ger mest värme men man kan även elda i en tältkamin eller plåtburk. Bra tändved är näver, spånor, stickor av torr barrved eller tunna, torra grankvistar.

Ska skydd ordnas för bara någon timme – slå dig ihop med några kamrater och sätt upp ett vindskydd eller ett enkelt tält med hjälp av regnskydden. Hur man gör beskrivs i SoldR Mtrl.

Med regnskydd, presenning eller en bit plast kan du ordna ett skärmskydd – "ensamma vargen"

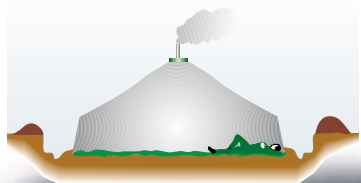
Tält

En tältförläggning (bivack) ligger vanligen i skogsterräng. Även i tät skog måste det naturliga skyddet förbättras med värn och maske-ring.

Hur man reser olika typer av tält beskrivs i SoldR Mtrl.

Tältplatsen väljs i skogsterräng på jämn och torr mark där tältet kan döljas mot flygspaning. Tältöppningen bör vara vänd mot mitten av förläggningsplatsen.

Om tiden räcker till och markförhållandena är lämpliga så grävs tältet ner omkring en halv meter. Detta skyddar mot överraskande beskjutning då eldställningarna inte hunnit besättas. Gräv ett dike runt tältet om marken är fuktig. Läs mer i kapitlen *Fältarbeten* och *Strid*.

Maskera innan tältet reses. Inred tältet praktiskt med bestämda platser för materiel, ved och vatten.

Förvara din utrustning väl ordnad bakom liggplatsen med vapnet närmast tältduken.

Stridspackningen förvaras samlad under täckning vid trossfordon, i eldställningen eller upplastad. Skaffa ved och hugg upp så mycket att det räcker hela natten.

Avgränsa bädden från tältspisen. Det avgränsade områdets storlek anpassas efter hur lättantändligt materialet i bädden är och hur begränsningen är utformad. Innanför begränsningen läggs jord, sand eller sten.

Gör bädden så tjock att den skyddar ordentligt mot markkylan. Granris eller halm är bäst.

Inget brännbart material får finnas innanför eldstadsbegränsningen. I tältet får du inte förvara andra brandfarliga saker än sådana som ingår i din personliga utrustning.

Håll ordning och reda i tältet!

Eldpost

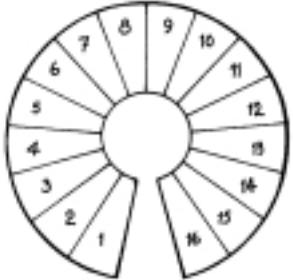
Oavsett typ av förläggning ska eldpost avdelas då eldning sker. Förläggningsschefen (gruppchefen) gör upp en eldpostlista. Eldposten ska kvittera på listan när han börjar sitt pass.

Kopia på eldpostlista överlämnas till plutonchefen.

Tid	Eldpost	Pass nr	Vårdning kvitteras
2000 - 2100	HÖGBERG	2	
2100 - 2200	LINDAVIST	4	
2200 - 2300	GRUNNFORS	5	
2300 - 2400	FRÖESE	7	
0000 - 0100	BAKTSCH	9	
0100 - 0200	ZIEGLER	10	
0200 - 0300	SKOLMANJ	11	
0300 - 0400	KVARNLÖF	12	
0400 - 0500	HALLBERG	14	
0500 - 0600	WESTMAN	16	
0600 - 0700	BONA	1	
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-

ELDPOSTLISTA
(Eldpostledarens an teckningar)

2003.06.27 - 06.28

Skickad utskick *Pliktet väcks 0530*
ZIEGLER 0600

Varning!

Eldpost ska alltid finnas vid eldning.

Eldpostens uppgifter

- Var fullt påklädd och ha vapnet nära till hands så att du omedelbart kan ta upp strid och skydda dina kamrater.
- Kvittera på eldpostlistan när du börjar ditt pass.
- Sitt nära tält- eller dörröppningen och så att du har denna och tältspisen under uppsikt.
- Ha en hink eller liknande med vatten samt en ruska nära till hands för att kunna släcka eld. Vid tältförläggning ska du också ha en bajonett eller kniv för att i nödfall kunna skära upp tältväggen så att kamraterna kan komma ut snabbt. Utanför tältet ska det finnas en lång ruska så att du kommer åt att släcka på tältets utsida.
- Ha en ficklampa till hands om tältlyktan slocknar.

- Elda så att det blir lagom och jämn värme hela tiden.
- Se till att sovande, persedlar, halm eller annat brännbart inte kommer för nära tältspisen. Täck över sovande som kastat av sig kläderna.
- Vid brand – väck de sovande, försök släcka elden och skär i nödfall upp tältduken.
- På överenskomna signaler från posten utanför eller vid överfall mot förläggningen – väck snabbt och tyst förläggnings-/tältlagschefen eller tältlaget, släck tältlyktan och skydda därefter kamraterna medan de besätter stridsställningen.
- Väck nästa eldpost (post) 5-10 minuter före avlösning.
- Kontrollera att pågående eldpost kvitterar på eldpostlistan. Först sedan han intagit sin plats får du lägga dig.
- Fyll på termosar med varmvatten.

Vattenbegjut platsen för kaminen vid omgruppering.

Uarning!

Se upp så att inte torra kläder självantänds då de hänger på tork!

Eldposten tar ner torra kläder och hänger upp de blöta som ej fått plats

Använd tiden som eldpost till materielvård, du måste dock ha ditt eget vapen eldberett

Fälthygieniska anordningar

Kraven på hygieniska anordningar i fält ska tillgodoses så långt läget tillåter. De ska utformas med hänsyn till hur lång tid de kommer att användas. God hygien och t ex en fältdusch höjer förbandets stridsvärde. Genom uppfinningsrikedom, rutiner och en fungerande underhållstjänst kan man ordna det bra för sig, även i fält.

Om förbandet ska vara 1-2 dygn på samma plats bör man göra följande.

Vid tälten ska helst finnas möjlighet att tvätta sig i rinnande vatten. Om detta inte går att ordna får man ha vatten i kärl och använda tvättfat. Det ska alltid finnas en grop för spillvatten. Förvara tvättvatten i tältet under natten så att det inte är kallt på morgonen. Kan du inte få varmt vatten att tvätta dig i – värm vatten på kaminen eller i kokkärlet.

En *uringrop* ordnas i anslutning till tältet. Den får användas högst två dygn och läggs sedan igen.

En *latrin* ordnas minst 75 meter från förläggningen, kokplatsen och vattentäkten. Kokgruppen ska ha en egen latrin avskild från den övriga personalens. Toalettpappret vid varje latrin förvaras så att det inte blir blött, t ex i en plåtburk. Det måste också finnas möjlighet att tvätta händerna samt finnas aska, sand, kalk eller jord att strö över efter varje toalettbesök. Det är angeläget att latrinen skyddas för insyn. Vägen till latrinen bör i regel märkas ut. När latrinen är fylld till 3/4 och ska läggas igen bör man strö över klorkalk eller aska. Under alla förhållanden ska den täckas med jord eller grus, minst 0,25 meter tjockt.

Tvätta händerna
– efter toalettbesök
– före måltid

Uringrop ska märkas ut

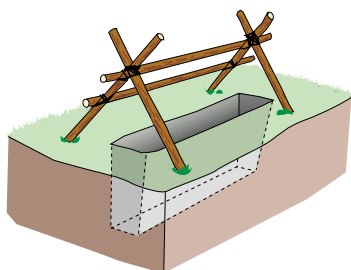

I fred gäller andra bestämmelser för latriner och avfall – hör med ditt befäl.

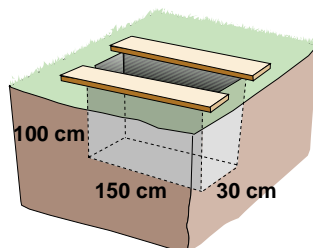

Trälatrin

Stånglatrin

Stål latrin